

Becehegyen 2007-ben

Megkérdezte, te ezt így látod? Így, mondtam. Na, akkor ferd ezután is így. Nem akarta a saját egyéniségét ráoktrojálni senkire. Azt akarta, hogy az a másik is lásson. Martin Ferencsel is jó viszonyban voltam. A Berzsenyi sorozatát, múzeumigazgatóként, mert az is voltam huszonegy évig, én rendeltem meg.

– Ugorjunk kicsit vissza az időben. Valamikor Kaposvár örökbe fogadott költője is voltál. Mikor történt, és mit jelentett ez a megtiszteltetés?

– Ez az örökbe fogadás akkor történt, mielőtt megindult volna itt a kommunizmus, és annyit jelentett, hogy a hatodik fizetési osztálynak megfelelő, elég jó fizetést kaptam azért, hogy írhassek. Nem kellett állásba mennem. Ez alatt az idő alatt rendkívül sokat dolgoztam és fejlődtem. Ennek a paradicsomi állapotnak aztán úgy lett vége, hogy felhívtak, írjak verset valamelyik politikai eseményre. Elhárítottam azzal, hogy ilyesmihez nem értek, s a város költője-ösztöndíjról lemondtam. Keresztury Dezsőék haragudtak is miattam. Én azonban azt gondoltam, így kell szolgálnom azt az ügyet, amit én fontosnak tartok.

– A Levelek a költészetről című köteted darabjait kinek írtad? Volt

valódi címzettjük, vagy ezek csak fiktív levelek?

– Amikor lemondtam az örökbe fogadott író státusáról, szerettem volna megfogalmazni, hogy a szocreál programmal ellentétben mit kellene írni. Valahogy úgy, ahogy Berzsenyi megírta Kazinczynak, hogy nem ám a németet kellene utánozni. Azt próbál-

Kezén tartotta

Hogy Csú Fu él-e még,
kérdezték tőlem a minap.
Fölnéztem... Láttam a hegyet.
Fénylettek a sziklafalak.
Kimentem, s barlangja előtt
két csalán és egy kis menyét
napoztak kora délelőtt
és maga bár csak mosolyával írt,
de most egy versikét adott.
„Ha nem süts,
Akkor is ragyog.”
Csak ennyi volt és a kezén
Tartotta Csú Fu a napot.

tam ezekben a levelekben megírni, nem vezet az semmire, ha a szovjetet akarjuk utánozni. A bennünk rejlő szépet és jót kell kifejezni. Berzsenyiről írt kötetem, *Az igazi költészet keresése*, ugyanezt a témát járja körül.

– Költőként sokan ismernek, azt azonban kevesen tudják, jelentős prózáíró is vagy. Olyan lényeglátó és láttató regények kapcsolódnak a nevedhez, mint a Polgárjelöltek, az Ezüstkanocsó. Hogyan születtek ezek a művek, aztán miért maradt abba a prózáírás?

– A magyar polgárság kialakulását akartam ábrázolni. Ezzel a kérdéssel nem sokat foglalkoztak. Móricz megírt egyes dolgokat, de a Dunántúl kulturális életébe beékelődő kisvárosoknak félig mezőgazda, félig kispolgári, kereskedő, illetve iparos rétegének a nagybirtok nyomása ellenére kifejlődő életét nem írták meg. Ezt az állapotot és ezt a küzdelmet próbáltam én rögzíteni. Igazad van, erre a verseimmel ellentétben nem sokan figyeltek föl. Valahogyan ez a kérdés keveseket foglalkoztatott.

– Egyik korai, 1930-as keltezésű versedben, az említett Balatonparton címűben már felbukkannak kínai motívumok: a cseresznyevirág, a vén rizsbárka, s a vers zárásaként azt mondod, „az alkonyat rám úgy oson, / mint sárkányleső gyerekre / egy kínai mese...”. Ahonnan indultál, oda tértél vissza a Csú Fu versekkel? Tudatos ez a visszatérés, vagy a véletlen vonzásának a következménye?

– Pécssett a művészettörténet-tanárom a keleti művészet legavatottabb ismerője, Felvinczy Takáts Zoltán volt. Négy évig hallgattam az előadásait. Nemegyszer úgy, hogy az előadáson mindössze hárman voltunk. A professzor, egy hallgató és én, a professzor vetítője. A keleti művészet remekeit én vetítettem az előadóterem falára. Ezekben a vetített képes előadásokban gyökerezik a Csú Fu versek világa. Csú Fu ugyan nem szerepel a lexikonokban, de azért...

– Létezik.

– Hát igen, nem tudom, ő vagyok-e én, vagy én vagyok-e ő.

Oláh János